

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Gustav Pedersen: Med færdigbehandlingen af tillægsbevillingslovforslaget for 1948—1949 er det første århundrede af folkestyret i Danmark gennemført. Når jeg understreger dette, er det ikke med den bagtanke at tage forskud på grundlovsjubiléet, men fordi denne forhandling er afslutningen på en rigsdagssamling så begivenhedsrig, at nogle af de beslutninger, der blev taget her, må kalde på sammenligning med begivenhederne i 1848—49. Der var dengang som nu nationale brydninger, der ikke altid kunne skelnes fra politisk aktivitet, eller omvendt: politisk aktivitet, der ikke altid kunne skelnes fra nationale brydninger, og der var, som der fortsat er, megen risiko for et lille land, hvis en del af befolkningen fik svært ved at skelne mellem ønskedrømme og en brutal virkelighed.

Der er imidlertid også i det forløbne århundrede sket en udvikling, som det ville være urigtigt at overse, hvis man vil gå i gang med at sammenligne. Der er ikke nu i det danske folk basis for at bygge landets udenrigspolitik på politiske krav, som uanset de bedste motiver kun kan blive eventyrpolitik for et lille land som vort. Det betyder ikke, at der ikke også i langt den overvejende del af den danske befolkning er enighed om at yde ofre til støtte for landsmænd i fremmede lande på samme måde, som man i alle danske partier var enig om at udtale, at Danmark ikke har statsretlige krav overfor Tyskland. Det betyder blot, at der ikke er basis for at føre noget, der ligner en chance for at kunne blive indledningen til magtpolitik ind i grænsespørgsmålet igen. Der er for det første grund til at tage hensyn til den fare, en sådan politik ville bringe vort land i, og for det andet vil jeg understrege, at det ikke ville være muligt at få flertal for en sådan politik, hverken i det danske folk eller i den danske rigsdag. Alle de midler, der giver mulighed for at lette enhver form for tryk på vore landsmænd, vil der være enighed om at støtte anvendelsen af indenfor de grænser, der nu engang må være for en lille nations aktivitet overfor en stormagt eller en stormagtsgruppe. Ingen har iøvrigt ret til at tvivle om, at den danske regering har gjort, hvad der var menneskeligt muligt for at lette ethvert tryk på vore landsmænd, uanset om dette tryk kom fra flygtningepresset eller fra forsøg på administrative overgreb. Der er fra den danske regerings side sat ind, hvor der kunne sættes ind for

at gennemføre eller formidle de krav, som hele den danske rigsdag var enig om. Det, der ikke er nået af det, vi ønskede at nå, arbejdes der fortsat videre med. Det kan blot ikke ventes, at man vil gå videre end de krav, der er stillet af en praktisk talt enig rigsdag, og som vi regner med er i overensstemmelse med det danske folk. Landets og den danske befolknings vilje til støtte, økonomisk og socialt, i Sydslesvig skulle det antagelig være unødvendigt at give en nærmere omtale.

Det er altså ikke sådan, at vi har mistet den del af ånden fra 1848—49, der kaldte på hjælpssomhed overfor landsmænd, fordi vi gennem et århundredes kendsgerninger lærte, at det ikke er nationale stemninger, men national vilje, stærk nok til at holde gennem modgang, vi må bygge på.

Det er den samme erfaringernes dyrekøbte lærdom, der er altoverskyggende i vort store udenrigspolitiske spørgsmål, som har været denne samlings mest aktuelle, nemlig Atlantpagten.

Vi er gået ind i denne pagt uden antydning af lyst til at øve pres på andre stater eller andre grupper af stater. Vi er ikke kommet så langt fra virkeligheden, at vi tænker os muligheden af at deltage i et forsøg på at blande os i andre landes indre forhold. Vi har kun eet ønske, og det er at få lov til at ordne vore egne indre forhold i overensstemmelse med langt det overvejende flertal af vort lands befolkning, og det er dette ønske vi har ment at fremme bedst gennem deltagelse i et forsvarsfællesskab med en gruppe af lande, der har det samme ønske, og for hvem dette ønske er så afgørende, at det er blevet en livsbetingelse.

Jeg ønsker endvidere at understrege, at fælles for Atlantpagtlandene er, at de allesammen har vilje til ikke at blande sig i hinandens indrepolitiske forhold. Det skulle synes så selvfølgeligt, men det har jo desværre vist sig, også efter krigen, at det at være et lille land, der er for nær ved en stormagt, kan give en risiko for ikke at få lov til selv at ordne sine forhold, som man ønsker det. Hvor stor denne risiko er for os, kan ingen sige, men vi mener at skylde befolkningen den eneste sikkerhed, der findes, nemlig at have sikret os støtte hos kræfter, der vil det samme, som vi ønsker i denne sag.

De forpligtelser, vi i den anledning må bære, er der ganske givet også vilje i befolkningen til at klare. Men jeg ønsker at sige det så stærkt, som det kan siges, at der ikke i den anledning er grund til at regne med, at den danske befolkning eller dens flertal skifter standpunkt overfor problemet militariser-